

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2018.gada 7.martā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lotos pharma” pilnvarotajai pārstāvei /pers. A/ un zvērinātam advokātam Armandam Zepam, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Patērētāju tiesību aizsardzības centra pilnvarotajai pārstāvei Inesei Tēraudai,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties, uz sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lotos Pharma” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 28.decembra lēmuma patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma lietā Nr.24-pk atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – Centrs), izvērtējot pieteicējas sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lotos Pharma” īstenoto komercpraksi, sniedzot informāciju par uztura bagātinātājiem, atbilstību Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma prasībām, 2016.gada 28.decembrī pieņēma lēmumu Nr.24-pk, ar kuru nolēms pieteicējai aizliegt negodīgu komercpraksi, kuras ietvaros tiek sniegta maldinoša un normatīvajiem aktiem neatbilstoša informācija par uztura bagātinātāju īpašībām un netiek ievērotas Ministru kabineta 2015.gada 1.decembra noteikumu Nr.685 „Prasības uztura bagātinātājiem” (turpmāk – noteikumi Nr.685) prasības, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama, kā arī uzlikt soda naudu 6000 *euro* apmērā.

[2] Nepiekrītot Centra lēmumam, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā, lūdzot lēmumu atcelt, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Pieteicēja uzskata, ka uztura bagātinātāja *Hepasan Forte*, *Simunorm DUO* un *AteroLip* reklāmās izmantotie apgalvojumi ir patiesi un atbilst normatīvo aktu prasībām, kā arī nekādā veidā nevar maldināt patērētāju.

[2.2] Centrs, pieņemot pārsūdzēto lēmumu, nav ievērojis Administratīvā procesa likuma pamatprincipus. Pieteicēja strikti pildīja Centra norādījumus, savukārt Centrs lēmumu nav pietiekami pamatojis.

[2.3] Ja arī zem *Simunorm DUO* reklāmas raksta nebija norādes „Uztura bagātinātājs”, blakus reklāmas rakstam atradās reklāmas makets, kurā bija informācija, ka *Simunorm DUO* ir uztura bagātinātājs. Pieteicēja nepiekrīt, ka aicinājums konsultēties ar ārstu vai farmaceitu varēja maldināt vidusmēra patērētāju, jo nākamajā teikumā ir minēts, ka *Simunorm DUO* ir uztura bagātinātājs. Turklāt pēc Centra aizrādījuma aicinājums vairs netika iekļauts aprakstā.

[2.4] Pieteicēja nepiekrīt Centra secinājumam, ka nav ievērojusi noteikumu N.685 prasības, jo reklāmās ir atzīme „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu”, tāpat ir informācija, ka produkts ir „Uztura bagātinātājs”. Centrs nav taisnīgi un samērīgi izvērtējis visu līdzšinējo pieteicējas darbību un sadarbību ar Centru. Pieteicējas mērķis nebija maldināt patērētāju, kā arī pieteicēja ņēma vērā Centra sniegtos iebildumus un veica izmaiņas reklāmā.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2017.gada 8.martā saņemtajos rakstveida paskaidrojumos Centrs pieteikumu neatzīst un lūdz to noraidīt pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentu dēļ.

Papildus Centrs vērs uzmanību uz Administratīvās apgabaltiesas 2016.gada 10.jūnija spriedumā lietā Nr.A420420714 izdarītajiem secinājumiem, kā arī norāda, ka par katru konstatēto pārkāpumu informēja pieteicēju un aicināja to izteikt viedokli, argumentus un iesniegt pierādījumus.

[4] Tiesas sēdē pieteicējas pilnvarotie pārstāvji pieteikumu uztureja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem.

Tiesas sēdē Centra pilnvarotā pārstāve pieteikumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties procesa dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka pieteikums ir noraidāms turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

[6] Ar Lēmumu pieteicējai noteikts negodīgas komercprakses aizliegums un uzlikta soda nauda 6000 *euro*, kam pieteicēja nepiekrīt.

Centrs pārsūdzētajā lēmumā konstatējis, ka pieteicēja patērētājiem sniegusi maldinošu un normatīvajiem aktiem neatbilstošu informāciju par preces īpašībām, un pieteicēja neievēro noteikumu Nr.685 prasības, kas attiecas uz uztura bagātinātāju reklamēšanu. Tādējādi Centrs secinājis, ka pieteicējas komercprakse neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību attiecībā pret reklamēto preci, kā arī tā ir maldinoša. Centrs saista apsvērumus par patērētāja izvēli ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 7.panta pirmo daļu.

Savukārt pieteicēja uzskata, ka ir sadarbojusies ar Centru un nekavējoties novērsusi visas Centra norādītās nepilnības reklāmās.

Tādējādi tiesai ir jāpārbauda, vai Centrs pamatoti pieteicējas īstenoto komercpraksi atzinis par negodīgu un neatbilstošu noteikumu Nr.685 prasībām, kā arī vai uzliktā soda nauda ir samērīga ar pieļauto pārkāpumu.

[7] Tiesa konstatē turpmāk norādītos lietas apstākļus:

[7.1] Centrs 2016.gada 23.februārī konstatējis, ka VSIA „Latvijas Televīzija” programmā LTV1 tika izplatīta pieteicējas sniegta normatīviem aktiem neatbilstoša uztura bagātinātāja *Hepasan Forte* reklāma, tādējādi maldinot par produkta īpašībām (*lietas 37.-39.lapa*). Proti, reklāmā netiek sniegta informācija, ka produkts ir uztura bagātinātājs, bet iekļautā norāde „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu” tiek sniegta no aptuveni divpadsmitās sekundes no kopējā septiņpadsmit sekunžu garā reklāmas laika, kā arī reklāmā izmantotās veselīguma norādes neatbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr.1924/2006 (2006.gada 20.decembris) par uzturvērtības un veselīguma norādēm uz pārtikas produktiem (turpmāk - Regula) prasībām un reklāmā ir izteikti maldinoši apgalvojumi par produkta ātru iedarbību. Reklāmā ietvertais teikums – „aknām nepieciešama ātra palīdzība”, sniedz apsolījumu saistībā ar produkta ātru un labvēlīgu iedarbību aknu aizsargāšanā, savukārt audio frāze „Hepasan - ātra un efektīva aizsardzība jau no pirmās kapsulas” ar fonā attēlotām produkta sastāvdaļām sniedz nepārprotamu norādi, ka aknas tiks aizsargātas no reklāmas sākumā minētajiem aknu bojājumu iemesliem, un to nodrošinās reklāmā attēlotās sastāvdaļas.

Tiesa konstatē, ka Centrs, saistībā ar konstatētajiem pārkāpumiem 2016.gada 12.aprīlī vērsies pie pieteicējas, lūdzot iesniegt pierādījumus par reklāmās sniegto apgalvojumu patiesumu, reklāmas izplatīšanas vietām, laiku un apjomu, kā arī attiecīgo veselīguma norāžu ieraksta numurus konsolidētajā sarakstā, kas iesniegts novērtēšanai Eiropas pārtikas nekaitīguma iestādē par uztura bagātinātājiem, uz kuru pamata izveidots reklāmas saturs (*lietas 51.lapa*).

Atbildot uz minēto vēstuli, pieteicēja 2016.gada 22.aprīlī sniegusi skaidrojumu, ka audio frāze „Hepasan - ātra un efektīva aizsardzība jau no pirmās kapsulas” ir patiesa, pamatojot šo apgalvojumu ar to, ka cietā želatīna kapsulās pildītās vielas, salīdzinājumā ar tabletiem, tiek uzņemtas lielākā daudzumā un īsākā laikā, un līdz ar to ir uzskatāmas par efektīvākām. Turklāt sastāvā esošās sastāvdaļas veicina aknu funkciju sekmēšanu, normālu darbību un aknu šūnu aizsardzību. Vienlaikus tabulas veidā dota informācija par veselības norādēm. Pieteicēja arī paskaidro, ka gadījumā, ja pēc Centra domām reklāma maldina patērētājus, pieteicēja nodrošinās, lai tā vairs netiktu pārraidīta (*lietas 52.-53.lapa*).

[7.2] Centrs konstatējis, ka pieteicēja sadarbībā ar žurnāla „Māja” redakciju sniedza uztura bagātinātāja *Simunorm DUO*, *Hepasan Forte* un *AteroLip* reklāmas materiālus, neievērojot Regulas un noteikumu Nr.685 prasības (*lietas 55.-57.; 59.-61.; 70.-77.lapa*).

Uztura bagātinātāja *Simunorm DUO* reklāmas materiāls sastāv no reklāmraksta un atsevišķi izvietotas uztura bagātinātāja *Simunorm DUO* reklāmas, kurā nav ievērotas Regula un noteikumu Nr.685 27.punktā noteiktās prasības. Reklāmraksta daļā patērētājiem netiek sniegta informācija, ka *Simunorm DUO* ir uztura bagātinātājs, sniedzot atsauces uz slimību iespējamu novēršanu. Reklāmā ir iekļautas norādes „augšējiem elpceļiem” un „apakšējiem elpceļiem”, kā arī aicinājums „ievelc elpu”, ar to patērētājiem liekot domāt, ka uztura bagātinātājam ir sevišķas īpašības attiecībā uz tā lietotāja elpceļiem, tādējādi neievērojot Regulas 10.panta 3.punkta noteikumu, ka atsauces uz uzturvielas vai pārtikas produkta vispārēju, nekonkrētu labvēlīgu ietekmi uz labu vispārējo veselību, labsajūtu var izdarīt tikai kopā ar īpašu veselīguma norādi, kas ietverta 13. un 14. pantā minētajos sarakstos. Reklāmrakstā nav minēts, ka produkts ir uztura bagātinātājs.

Uztura bagātinātāja *Hepasan Forte* reklāmas materiāla daļā veselīguma norādes tiek attiecinātas uz produktu, nevis tā sastāvdaļām, kurām veselīguma norādes ir iesniegtas izvērtēšanai EFSA. No žurnāla „Māja” 20.numurā ietvertās reklāmas secināms, ka lietojot uztura bagātinātāju vismaz 4-8 nedēļas, aknas uzlabos savu darbu.

Uztura bagātinātāja *AteroLip* reklāmas materiālā veselīguma norāde ir pārveidota, pastiprinot tās ietekmi, tiek attiecināta uz produktu, nevis tā sastāvdaļu atbilstoši reģistrētajai veselīguma norādei un neievērojot norādes izmantošanas nosacījumus (minimālās devas norāde). Savukārt reklāmas materiāla aprakstošajā daļā tiek izmantotas veselīgumu norādes, kas ir aizliegtas ar Regulu, tostarp par berberīnu, kuras norāda uz iespēju samazināt holesterīna līmeni.

Tiesa konstatē, ka Centrs, saistībā ar konstatētajiem pārkāpumiem 2016.gada 11.maijā vērsies pie pieteicējas, izskaidrojot konstatēto pārkāpumu būtību un lūdzot iesniegt pierādījumus par reklāmās izmantoto veselīguma norāžu atbilstību normatīvo aktu prasībām (*lietas 58.lapa*).

Atbildot uz minēto vēstuli, pieteicēja 2016.gada 23.maijā sniegusi skaidrojumu, ka patērētājs netiek maldināts, reklāmās par *Simunorm DUO* paustie apgalvojumi ir patiesi, reklāmraksta pēdējās trīs daļās sniedz patērētājiem viegli saprotamu informāciju par dabas vielām, par to izmantošanu tautas medicīnā, par pasaulē veiktiem pētījumiem, vienlaikus reklāmrakstā minētais pētījums par cinku nav attiecināms uz uztura bagātinātāja *Simunorm DUO* sastāvā esošo cinku, un tādēļ apgalvojumiem saistībā ar šo pētījumu nevar piedēvēt veselīguma norādes definīciju. Raksta daļa, kas ir atdalīta no kopējā raksta satura un apraksta četru augu ekstraktu īpašības, satur informāciju, kas ir plaši pazīstama un iesakņojusies tautas medicīnā, taču šī informācija netiek saistīta ar uztura bagātinātāju *Simunorm DUO*. Raksta sagatavošanas gaitā ir radusies nepilnība sadaļas nosaukuma formulējumā. Pieteicēja nav vēlējusies maldināt patērētājus, jo rakstā nav minēta atsevišķi norādīto augu esamība produktā (*lietas 62-69.lapa*).

[7.3] Par pieteicējas īstenoto komercpraksi un konstatētajiem pārkāpumiem Centrs 2016.gada 11.jūlijā nosūtīja pieteicējai vēstuli, kurā pieteicējas līdzšinējā komercprakse atzīstama par negodīgu. Turklāt, neskatoties uz Centra vēstulēs izteiktajiem aizrādījumiem par reklāmu būtiskām neatbilstībām normatīvajam regulējumam, pieteicēja neveic darbības, lai novērtu Centra konstatētos trūkumus. Vēstulē Centrs norāda, ka pieteicējas īstenotā komercprakse uzskatāma par negodīgu, jo tā ir maldinoša, kā arī neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas vidusmēra patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar. Tādējādi, ņemot vērā Centra rīcībā esošo informāciju par pieteicējas īstenoto komercpraksi un saraksti ar pieteicēju, Centrs norāda, ka pieteicēja nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu savu preču reklāmu atbilstību normatīvo aktu prasībām, kā arī turpina to darīt. Centrs aicina pieteicēju sniegt rakstveida informāciju par visu iepriekš minēto reklāmu izplatīšanas vietām un apjomu laika posmā no 2016.gada janvāra, izņemot Centra jau konstatētās, kā arī norāda, ka pieteicējai ir tiesības izteikt viedokli un sniegt argumentus administratīvajā lietā (*lietas 78.-81.lapa*).

Atbildot uz minēto vēstuli pieteicēja 2016.gada 29.jūlija atbildes vēstulē Centram norāda, ka nepiekrīt Centra viedoklim, ka ir īstenojusi negodīgu komercpraksi (*lietas 82.lapa*).

[8] Saskaņā ar Regulas 2.panta otrās daļas 5.punktu „veselīguma norāde” ir jebkura norāde, kas pauž, liek domāt vai netieši norāda, ka pastāv saikne starp pārtikas produktu kategoriju, pārtikas produktu vai kādu tā sastāvdaļu un veselību.

No Regulas 3.panta izriet, ka uzturvērtības un veselīguma norādes Kopienas tirgū laisto pārtikas produktu (saskaņā ar noteikumu Nr.685 6.punktu uztura bagātinātāji ir pārtikas produkti parastā uztura papildināšanai) marķēšanai, noformēšanai un reklāmai var izmantot tikai tad, ja tās atbilst šīs regulas noteikumiem.

Savukārt, atbilstoši Regulas 10.panta pirmajai daļai, veselīguma norādes aiziedz, ja tās neatbilst II nodaļas vispārējām prasībām un šīs nodaļas īpašajām prasībām un ja par tām nav izsniegtas atļaujas saskaņā ar šo regulu, un tās nav iekļautas 13. un 14.pantā paredzētajā sarakstā ar norādēm, par kurām izsniedz atļaujas.

No minētā secināms, ka produktu (uzturu bagātinātāju) reklāmā ir izmantojamas tikai tādas veselīguma norādes, kādas ir atļautas ar Regulu, savukārt cita veida norādes, tostarp norādes ar paplašinātu saturu, kā arī norādes, kurās uztura bagātinātājiem tiek piedēvētas ārstnieciskās īpašības, nav pieļaujamas un ir aizliegamas.

Regulas 12.panta c)punkts citastarp noteic, ka nav atļautas veselīguma norādes par ieteikumiem, ko snieguši individuāli ārsti vai veselības speciālisti.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrā daļa noteic, ka komercprakse ir negodīga, ja iestājies vismaz viens no šādiem nosacījumiem:

1) tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar;

2) tā ir maldinoša;

3) tā ir agresīva.

Minētā likuma 6.pants noteic, ka komercpraksi uzskata par profesionālajai rūpībai neatbilstošu, ja tā netiek veikta ar tāda līmeņa prasni un rūpību, ko patērētājs var pamatoti sagaidīt un kas atbilst attiecīgajā saimnieciskās vai profesionālās darbības jomā vispārārtītai godīgai tirgus praksei un labas ticības principam.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 7.panta pirmā daļa noteic, ka par patērētāja ekonomisko rīcību būtiski negatīvi ietekmējošu uzskata tādu komercpraksi, kura būtiski mazina patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu un kuras rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

Savukārt minētā panta otrās daļas 1.punktā, noteic, ka par patērētāja pieņemtu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu jebkurā gadījumā uzskatāms patērētāja lēmums iegādāties precī vai saņemt pakalpojumu, vai atturēties no šādas rīcības.

No minētajām tiesību normām tiesa secina, ka tās darbības, kuras neatbilst tiesību normu prasībām un kuru rezultātā patērētājs nesaņem visu izvēlei nepieciešamo vai pilnīgi pareizu informāciju par precī vai pakalpojumu, bet izvēlas šo precī vai pakalpojumu, ir tās, kuras būtiski negatīvi ietekmē patērētāja rīcību.

Savukārt Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 9.panta pirmās daļas 1.punkts noteic, kas ir maldinoša komercprakse, jo arī maldinoša komercprakse piepilda negodīgas komercprakses jēdzienu, proti, komercpraksi uzskata par maldinošu, ja, ņemot vērā visus apstākļus, patērētājs tās ietekmē pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis. Komercpraksi uzskata par maldinošu, ja tās ietvaros tiek sniegta nepatiesa informācija vai šī informācija jebkādā veidā, tostarp vispārējās pasniegšanas ziņā, maldina vai varētu maldināt vidusmēra patērētāju pat tad, ja faktiski ir pareiza.

Minētais jēdziens katrā gadījumā normas piemērotajam ir jāpiepilda ar konkrētu faktisko apstākļu saturu. Tomēr, vienlaikus minētā likuma 11.panta 17.punkts noteic, ka komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs sniedz patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka prece vai pakalpojums var palīdzēt izārstēt slimības, novērst disfunkciju vai fiziskos defektus.

Saskaņā ar noteikumu Nr.685 24.1.apakšpunktu uztura bagātinātāja marķējumā, noformējumā un reklāmā nedrīkst ietvert norādi, ka uztura bagātinātājs novērš, ārstē vai izārstē slimības, vai minēt šādu iespēju.

Tātad, ja tiek konstatēts, ka preces vai pakalpojuma reklāmā ir nepamatota norāde uz spēju izārstēt slimības, novērst disfunkciju vai fiziskos defektus, katrā šādā gadījumā komercprakse ir atzīstama par maldinošu, neatkarīgi no citu apstākļu pastāvēšanas.

Tādējādi lietas ietvaros ir pārbaudāmi Centra apsvērumi, kas attiecas uz pieteicējas komercpraksi.

[9] Izvērtējot iepriekš, 7.punktā, konstatētos lietas apstākļus un pieteicējas īstenotās komercprakses atbilstību Regulas, kā arī Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma un noteikumu Nr.685 prasībām, tiesa secina, ka pārsūdzētajā lēmumā ietvertie secinājumi par pieteicējas īstenoto komercpraksi ir atzīstami par pamatotiem turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Tiesa vērs pieteicējas uzmanību, ka ne Centrs, ne arī tiesa nevērtē reklāmu saturu no medicīniskā viedokļa, bet pārbauda, vai par uztura bagātinātāju sniegtā informācija atbilst reģistrētajām ziņām un vērtē visus pierādījumus kopumā.

[9.1] Tiesa jau norādīja, ka no tiesību normām izriet aizliegums uztura bagātinātājiem piedēvēt ārstnieciskas īpašības – spēju izārstēt slimības.

Pārbaudot lietā esošās pieteicējas sniegtās reklāmas, tiesa atzīst, ka pieteicējas sniegtās reklāmas rada maldinošu priekšstatu, ka reklamētā prece var izārstēt slimību. Turklāt pieteicēja ir sniegusi reklāmas, informējot patērētājus par piedāvāto produktu īpašībām, kuras attiecīgajiem uztura bagātinātājiem nepienīt, tai skaitā arī veselīguma norādēm, kuras pieteicēja nav tiesīga izmantot, negatīvi ietekmē vai var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja ekonomisko rīcību.

Tiesa atzīst par pamatotu Centra argumentu, ka veselīguma norāžu izmantošana ir brīvprātīga, tomēr, ja komercprakses īstenotājs izvēlas lietot šādas norādes saviem produktiem, tad tas ir jādara atbilstoši attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Proti, norāde „Uztura bagātinātājs neaizstāj pilnvērtīgu un sabalansētu uzturu” nevar novērst patērētāju maldināšanu, jo pie konkrētās preces nav norāde, ka tā ir uztura bagātinātājs, tādējādi liekot domāt, ka šī prece ir zāles. Līdz ar to pieteicējas iekļautā norāde ir vispārīga un var maldināt vidusmēra patērētāju.

[9.2] Vienlaikus tiesa atzīst, ka Regulas 12.panta c) punktam neatbilst pieteicējas reklāmas materiālā iekļautā pieteicējas vadītāja un ārsta ieteikums lietot konkrēto produktu, kā arī maldinoša veselīguma norāde par slimības riska samazināšanos, lietojot produktu. Tādējādi pieteicēja, sniedzot informāciju par produkta izmantošanu slimības ārstēšanai īsteno negodīgu (jebkuros apstākļos maldinošu) komercpraksi.

[9.3] Arī pieteicējas reklāmā iekļautā norāde „salīdzinot ar tiem preparātiem, kuri jau ilgāku laiku pazīstami Latvijas tirgū, mēs katrā savā produkta kapsulā esam iekļāvuši vairāk nekā divus esenciālo fosfolipītu kapsulu devas un divu silimarīna tablešu devas” ir uzskatāma par patērētājiem sniegtu nepietiekoši skaidru un nepietiekoši saprotamu informāciju par produkta īpašībām, kas būtiski mazina patērētāja iespēju pieņemt uz informāciju balstītu lēmumu, kā rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

[9.4] Apkopojot iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējas reklāmās izmantotās veselīguma norādes neatbilst Regulas 3.panta noteikumiem, jo tās nav iekļautas Regulas 13. un 14.pantā paredzētajā sarakstā ar norādēm, par kurām izsniedz atļaujas, un tādējādi tās ir aizliegtas saskaņā ar Regulas 10.panta pirmo daļu.

Vienlaicīgi atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrās daļas 2.punktam un 11.panta 17.punktam, tiesa atzīst, ka pieteicēja ir īstenojusi negodīgu (jebkuros apstākļos maldinošu) komercpraksi, jo ir sniegusi ar normatīvo aktu aizliegtu, patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka prece var palīdzēt izārstēt slimības vai novērst disfunkciju, kas vienlaikus ar Regulas 12.panta c) punkta pārkāpumu, iekļaujot reklāmā veselīguma norādes par ieteikumiem, ko snieguši individuāli ārsti, vēl vairāk pastiprina reklāmas negatīvo ietekmi uz vidusmēra patērētāju.

Kā arī pieteicēja nav ievērojusi noteikumu Nr.685 21.1.apakšpunktā noteiktās prasības par papildu informācijas „Uztura bagātinātājs”, norādi.

Par patērētāju, kuram pieteicējas īstenotā komercprakse adresēta ir uzskatāms tāds patērētājs, kurš iegādājās vai var iegādāties tādas pārtikas preces, kā pieteicējas piedāvātie uztura bagātinātāju produkti. Līdz ar to, nesaņemot patiesu informāciju par produktiem, tostarp, ka reklamētie produkti ir uztura bagātinātāji, patērētāji varēja pieņemt tādu lēmumu par produktu iegādi, kādu tie nebūtu pieņēmuši, ja viņu rīcībā būtu skaidra un pilnīga

informācija par reklamētajiem uztura bagātinātājiem. Līdz ar to, pieteicējas īstenotā komercprakse ir atzīstama kā profesionālajai rūpībai neatbilstoša komercprakse.

Pieteicēja informāciju par saviem produktiem ir sniegusi tādā veidā, kas maldina vai var maldināt patērētājus par pieteicējas reklamēto uztura bagātinātāju īpašībām, kā rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis.

[9.5] Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pieteicēja ir pārkāpusi Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta pirmajā daļā noteikto negodīgas komercprakses aizliegumu.

[10] Izvērtējot pārsūdzēto lēmumu, tiesa secina, ka Centrs atbilstoši Administratīvā procesa likuma 66.panta pirmās daļas prasībām ir izdarījis lietderības apsvērumus un pamatoti atzinis, ka izskatāmajā gadījumā ir izdodams lēmums, piemērojot Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotās daļas 3. un 5.punktu. Protī, Centrs pamatoti ir secinājis, ka pieteicējas pieļautie pārkāpumi ir būtiski, jo pieteicējas īstenotā komercprakse ir adresēta daudziem patērētājiem. Tādējādi pieteicējas izdarītais pārkāpums, neievērojot profesionālo rūpību un nesniedzot patērētājiem ar normatīvo aktu noteiktu informāciju, kā arī sniedzot patērētājiem maldinošu informāciju par piedāvātajiem uztura bagātinātājiem, rada, kā arī var radīt apdraudējumu ar likumu aizsargātajām patērētāju kolektīvajām ekonomiskajām interesēm.

[11] Pieteicēja norāda, ka ir sadarbojusies ar Centru un nekavējoties novērsusi visus konstatētos pārkāpumus.

Izvērtējot lietas materiālus, tostarp arī Centra saraksti ar pieteicēju, tiesa minēto pieteicējas argumentu noraida kā nepamatotu. Kā izriet no lietas materiāliem, pieteicēja, lai arī ir sniegusi atbildes uz Centra vēstulēm, tomēr nav atzinusi Centra konstatētos pārkāpumus. Pieteicēja nav veikusi nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu sniegto reklāmu atbilstību normatīvo aktu prasībām. Pārkāpumi tika atkārtoti arī pēc Centra pieteicējai sniegtās informācijas par konstatētajām neatbilstībām. Tādējādi nav konstatējama pieteicējas vēlme sadarboties ar Centru.

Turklāt pieteicējas minētie argumenti nekādā ziņā nevar atspēkot lietā konstatēto un atzīto, ka izskatāmajā gadījumā pieteicējas darbībās ir saskatāms patērētāju kolektīvo interešu pārkāpums, kas varētu radīt būtisku negatīvu ietekmi uz patērētāju ekonomisko rīcību un radīt kaitējumu vai zaudējumus ne tikai atsevišķiem patērētājiem, bet patērētāju kopumam.

[12] lietā nav strīda, ka pieteicēja ir komercprakses īstenotāja, pati piedalās reklāmu satura veidošanā un pasūta to izplatīšanai

Tiesa ir konstatējusi, ka pieteicēja ir maldinājusi patērētājus par piedāvāto preču īpašībām, nav sniegusi patērētājiem ar normatīvo aktu noteiktu informāciju, kā arī nav ievērojusi profesionālo rūpību, veidojot uztura bagātinātāju aprakstus, līdz ar to tiesa pieteicējas īstenoto komercpraksi ir atzinusi par negodīgu.

Ievērojot minēto, kā arī pieteicējas īstenotās komercprakses jomu, raksturu un būtību, normatīvajiem aktiem neatbilstošu reklāmu izplatīšanas ilgumu un apjomu, kā arī šo reklāmu iespējamo negatīvo ietekmi uz plašu patērētāju loku, tostarp negatīvi ietekmējot patērētāju, kuriem nepieciešama ārstēšanās, rīcību, tiesa atzīst par pamatotu Centra secinājumu, ka ir lietderīgi aizliegt pieteicējai īstenot negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama, kā arī pamatoti saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotās daļas 5.punktu Centrs atzinis, ka pieteicējai ir piemērojama soda nauda šā likuma 15.²pantā noteiktajā kārtībā.

[13] Pieteicēja uzskata, ka uzliktā soda nauda absolūti nav samērojama ar nodarījumiem, kas veikti no pieteicējas puses, kā arī veicina nevis uz pieļauto pārkāpumu likvidēšanu un nākamo novēršanu, bet pieteicējas kā uzņēmējdarbības subjekta likvidācijas, jo smagās tirgus situācijas dēļ šāds ievērojams sods novedīs līdz maksātnespējai.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.²panta pirmo daļu uzraudzības iestāde ir tiesīga par negodīgu komercpraksi uzlikt komercprakses īstenotājam soda naudu līdz 10 procentiem no tā pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, bet ne vairāk kā 100 000 *euro*. Soda naudas apmērs ir nosakāms samērīgs ar izdarīto pārkāpumu, ņemot vērā komercprakses īstenotāja veiktos pasākumus pārkāpuma novēršanai un zaudējumu atļidzināšanai.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.²panta otro daļu uzraudzības iestāde, pieņemot lēmumu par soda naudas uzlikšanu un tās apmēru, ņem vērā šādus apstākļus, kā arī izvērtē, vai pastāv šādi nosacījumi:

1) pieļautā pārkāpuma raksturs un ilgums, pārkāpuma radītā ietekme (zaudējumi patērētājiem), pārkāpuma izdarīšanas apstākļi, pārkāpēja loma pārkāpumā un pārkāpuma apjoms;

2) komercprakses īstenotājs līdz lēmuma pieņemšanas dienai ir atļidzinājis vai sācis atļidzināt patērētājiem nodarītos zaudējumus;

3) pārkāpums pārtraukts pēc komercprakses īstenotāja iniciatīvas;

4) komercprakses īstenotājs negodīgas komercprakses aizlieguma pārkāpumu izdarījis atkārtoti pēdējo divu gadu laikā, un tas konstatēts ar uzraudzības iestādes lēmumu vai rakstveida apņemšanos;

5) komercprakses īstenotājs nav izpildījis rakstveida apņemšanos;

6) komercprakses īstenotājs ir kavējis lietas izskatīšanu vai slēpis izdarīto pārkāpumu.

Tiesa konstatē, ka Centrs, piemērojot soda naudu, ir vērtējis pieteicējas īstenotās komercprakses raksturu un būtību, apjomu, ilgumu, iespējamo radīto ietekmi, pieteicējas lomu pārkāpumā, pārkāpuma izdarīšanas apstākļus, pieteicējas atbildību, kā arī mantisko stāvokli, rezultātā pieteicējas izdarīto pārkāpumu atzīstot par smagu pārkāpumu.

Tiesa atzīst, ka Centrs ir ievērojis samērīguma principu, piemērojot pieteicējai soda naudu 6000 *euro*, proti, 1,5% apmērā no 2015.gada neto apgrozījuma, kas tiesas ieskatā vērtējams kā minimāls jeb preventīvs sods. Ievērojot minēto, tiesa atzīst piemēroto soda naudu par taisnīgu un samērīgu izdarītajam pārkāpumam.

[14] Attiecībā par pieteicēja argumentu, ka nosakot piemērojamo naudas soda apmēru Centrs nav ņēmis vērā pieteicēja izmaksas un attiecīgi naudas soda ietekmi uz pieteicējas maksātspēju, norādāms, ka likumdevējs, likumā paredzot naudas sodu noteikt līdz 10% tieši no negodīgas komercprakses īstenotāja pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma, šādu soda apmēra noteikšanas principu ir atzinis par samērīgu. Ņemot vērā iepriekš aplūkotos pārkāpuma apstākļus, tostarp tā apjomu, raksturu, ilgumu, pieteicējas rīcību pārkāpuma novēršanā, pārkāpuma ietekmi uz patērētāju interesēm, tiesa atzīst, ka šāds soda naudas apmērs ir samērīgs un atbilstošs pieteicējas izdarītajam pārkāpumam.

[15] Tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus kopsakarā ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, atzīst, ka Centrs konkrētajā lietā ir noskaidrojis visus būtiskos lietas apstākļus, tostarp Centrs ir izdarījis pamatotus secinājumus, vērtējot jautājumu par pieteicējai uzliekamās soda naudas apmēru. Ņemot vērā lietā noskaidrotos apstākļus un tiesas izdarītos secinājumus, tiesa atzīst, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, bet pieteicējas pieteikums ir

noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprida:

noraidīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību „Lotos Pharma” pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2016.gada 28.decembra lēmuma patērētāju kolektīvo interešu pārkāpuma lietā Nr.24-pk atcelšanu.

Spridumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese

I.Petrovska